גובה כתובתה, כתובה ואין עמה גט היא אומרת אבד גיטי והוא אומר אבד שוברי וכן *בעל חוב שהוציא שטר חוב ואין עמו פרוזבול הרי אלו לא יפרעו, רשב"ג אומר מן הסכנה ואילך אשה גובה כתובתה שלא בגט ובעל חוב גובה שלא בפרוזבול: **גמ'** *ש"מ כותבין שובר, דאי אין כותבין שובר ליחוש דלמא מפקא לה לכתובתה וגביא בה? אמר רב במקום שאין כותבין כתובה עסקי' ושמואל אמר אף במקום שכותבין כתובה, ולשמואל כותבין שובר? אמר רב ענן לדידי מיפרשא לי מיניה דמר שמואל: במקום שאין כותבין ואמר "כתבתי" עליו להביא ראיה, במקום שכותבין ואמרה לא כתב לי, עליה להביא ראיה, ואף רב הדר ביה דאמר רב בין במקום שכותבין בין במקום שאין כותבין גט גובה עיקר, כתובה גובה תוספת, וכל הרוצה להשיב יבא וישיב, תנן כתובה ואין עמה גט היא אומרת אבד גיטי והוא אומר אבד שוברי וכן בע"ח שהוציא שטר חוב ואין עמו פרוזבול הרי אלו לא יפרעו בשלמא לשמואל מוקי לה במקום שאין כותבין ואמר "כתבתי" דאמרי' ליה "אייתי ראיה", ואי לא מייתי ראיה אמרינן ליה "זיל פרעיה" אלא לרב נהי דעיקר לא גביא, תוספת מיהא תגבי? אמר רב יוסף הכא במאי עסקינן כשאין שם עדי גירושין מיגו דיכול למימר "לא גירשתיה" יכול

גובה כתובתה · ואינו יכול לטעון פרעתיך והחזרת לי שטר כתובתיך וקרעתיו' משום דתנאי כתובה=מעשה ב"ד הוא ומהכא נפקא לן בב"מ הטוען אחר מעשה ב"ד לא אמר כלום מ"ט כל מעשה ב"ד כמאן דנקיט שטרא דמי: **אבד גטי** · שלא הוצאתיו עליו לגבות כתובתי על ידו כדתנן גובה כתובתה, ולא קרעוהו ב"ד אלא אבד ממני: **והוא אומר אבד שוברי** · כבר הוצאתו בב"ד ואמרת "אבד שטר כתובתי" וגבו ב"ד הכתובה על פי הגט, וקרעוהו, ולי נכתב שובר על הכתובה שאם תוציאי עוד על יורשי שטר הכתובה ותבואי לגבות מכח אלמנות לומר לא נתגרשתי ולא נפרעתי' יהיה השובר לעד, ואבד הימני: **וכן ב"ח שהוציא שטר חוב** · אחר שביעית ואין עמו פרוזבול זה אומר השמיטתו שביעית וזה אומר "פרוזבול היה לי שלא תשמיטנו שביעית ואבד": **הרי אלו לא יפרעו**. חיישי' שמא כבר גבתה בגט וזה השמיטתו שביעית: **מן הסכנה** · שגזרו עובדי כוכבים על המצות והיו יראים לשמור גיטיהן ומשקבלתו, שורפתו, וכן פרוזבוליהן: **פרוזבול** · במסכת גיטין מפרש בפרק השולח גט (דף לו:) הלל התקין פרוזבול כדי שלא תשמט שביעית שמוסר שטרותיו לב"ד שיגבו מן הלוה חובו כל זמן שיתבענו, דהשתא לא קרינן ביה "לא יגוש" שאינו תובעו כלום אלא הב"ד תובעו שהפקירם היה הפקר והם יורדין לנכסיו: **גמ' ש"מ** · מדקתני גובה כתובתה בהוצאת גט ולא חיים לאיערומי מערמא והדרא ומפקא כתובתה בבי דינא אחרינא ותגבה לאחר מיתתו בתורת אלמנה לומר "לא נתגרשתי ולא נפרעתי" דהא ודאי בתורת גרושה לא הדרא גביא דהא קרעינן לגיטא וכי הדרא מפקא לכתובתה בלא גט תנן מתני' הרי אלו לא יפרעו, ומיהו הוה לן למיחש (*שלא) תמתין עד שימות ותגבה בתורת אלמנה, ומדלא חיים ש"מ כותבין שובר על כרחו של לוה ואינו יכול להשמיט עצמו לומר לא אפרע עד שתחזיר לי שטרי שמא תחזור ותוציאנו' אלא אומרים לו פרע והוא יכתוב לך שובר, ופלוגתא היא בבבא בתרא (דף קעא:) וקיימא לן כמאן דאמר אין כותבין לפי שנמצא זה צריך לשמור שוברו מן העכברים: **דלמא מפקא** · לאחר מיתה: **וגביא** · בתורת אלמנה: **במקום שאין כותבין כתובה** · אלא סומכין על תנאי ב"ד: **ולשמואל כותבין שובר** · בתמיה: **לדידי מיפרשא לי** · דלעולם אין כותבין שובר והיינו טעמא דגובה כתובתה דהאי מקום שאין כותבין הוא והוא אומר "כתבתי, וירא אני שמא תחזור ותוציאנה", עליו להביא ראיה, ואי מייתי ראיה=עדים שכתב, לא גביא, ואי לא מייתי ראיה קתני מתניתין "גובה כתובתה" ואינו נאמן לומר "שניתי מנהג העיר" ואי מקום שכותבין הוא, והיא אמרה "לא כתב לי", עליה להביא ראיה, וכי קתני מתניתין "גובה כתובתה" כשהביאה ראיה שלא כתב לה: **ואף רב** · דאוקי מתני' במקום שאין כותבין לחודיה: **הדר ביה** · ואוקי מתני' בטעמא אחרינא ואמר בין במקום שכותבין ובין במקום שאין כותבין כי מפקא גט בלא כתובה' גובה עיקר כתובה דהיינו מנה ומאתים, וגובה דקתני מתני' עיקר קאמר ולא תוספת, וכי מפקא כתובה בלא גט' גובה תוספת ולא עיקר, חיישינן שמא גבאתו על פי הגט: **וכל הרוצה להשיב יבא וישיב** · דאין לחוש מעתה לכלום: **בשלמא לשמואל** · דאמר בין עיקר בין תוספת נפרעין על פי הגט: **מוקי לה** · הא דקתני "לא יפרעו": **במקום שאין כותבין** · ומשום הכי מהימן במאי דאמר "פרעתי ע"פ הגט" דאמר "כשתבעתני על פי הגט אמרתי בבית דין "כתבתי לה כתובה וירא אני שלא תחזור ותוציאנה" ואמרו לי "הבא ראיה", ולא מצאתי ראיה, ואמרו לי "פרע" ובקשתי מהן שיכתבו לי שובר הואיל ועל כרחי אני זקוק לפרוע טוב לי שיהיה לי שובר, וכתבוהו לי, ואבד': **אלא לרב** · דאמר אין נפרעין על פי הגט אלא עיקר, אמאי "לא יפרעו", נהי דעיקר לא גביא כו':

ואי

לא גביא אע"פ שאין נאמן לומר פרעתי לכ"ע במקום שאין כותבין כתובה מ"מ לא יפרע עד שתחזיר לו הגט ותקרע כיון שיכול לבא לידי הפסד אם ישאר הגט שלם בידה דלמחר תגבה פעם שנית ולא יוכל לומר לא גירשתיך וגם לא יוכל לומר פרעתי וכי תימא יכתבו שובר הא סבר דאין כותבין שובר אי נמי אי שמואל לית ליה דרבי יוחנן דאמר לא אמר כלום אם לא תוציא הגט ממש יהא נאמן לומר פרעתי אפילו במקום שאין כותבין דגט הוי במקום כתובה דהכי הוי בעי למימר אביי התם בפ"ק דב"מ (דף יז: וש"ם) כתובה ואין עמה גט היא אומרת אבד גיטי ולא נקרע והוא אומר אבד שוברי שכבר גבתה כתובתה בגט ונקרע והיה לי שובר שלא תחזור ותגבה בעידי מיתה כשתתאלמן וה"ה שהיה יכול לטעון שלא פרע לה עדיין מ"מ יכול לומר לא אפרע עד שתחזיר הגט ויקרענו ומן הסכנה ואילך אשה גובה שלא בגט רק שיש עידי גירושין דליכא מיגו ולהכי לא פריך בגמרא אלא לרב אבל לשמואל דמיירי בדאיכא עידי גרושין אתי ליה שפיר וה"כ הוי פי' דמתני' מעיקרא לאביי בפ"ק דב"מ (שם) ולבסוף מסיק כר' יוחנן ומוקי לה במקום שכותבין ומפרש כמו שפירשתי אליבא דרבי יוחנן דהוציאה גט הייט עידי גט וא"ת והא בפרק גט פשוט (ב"ב דף קעא: וש"ם) משמע דסבר אביי דאין כותבין שובר דקאמר אביי אבד שוברו של זה יאכל הלה וחדי וא"כ אמאי גובה כתובתה והא יכול לבא לידי הפסד ע"י מה שנשאר גט וכתובה בידה כדפרי' וי"ל דאביי יעמיד כגון שיש עדים שנשרפה הכתובה [וניחא ליה טפי לאוקמי במקום שכותבין ונשרפה מלאוקמי במקום שאין כותבין מדקתני כתובה ואין עמה גט דנ"ל דוחק בדכתב לה איהו ושינה המנהג] ולהכי גביא שפיר בעידי הגט גרידא ואע"פ שהגט נשאר בידה הייטו לא אפשר וכתבינן שובר דמאי אמרה בעינא לאיכסופי ביה ולית ליה לאביי דקרעינן ליה וכתבינן אגביה כו' כדאמר התם א"כ בתר דשמעה מרבא ושני ליה אין עבד לוה לאיש מלוה קבלה וסברה דכותבין שובר והא דתנן בסוטה (דף ז: וש"ם) אמרה טמאה אני שוברת כתובתה ויוצאת ואמר בגמרא ש"מ כותבין שובר אמר אביי תני מקרעינן לא משום דאית ליה לאביי דאין כותבין שובר אלא דדחי דמהא ליכא למשמע מינה תדע דהא רבא דאית ליה בהדיא בפרק גט פשוט (ב"ב קעא:) דכותבין שובר דחי נמי התם בסוטה ומוקי לה במקום שאין כותבין כתובה [ואההיא סוגיא דהתם קשה דמאי פריך ש"מ כותבין שובר התם ע"כ הוא צריך לשובר שאינו פורע לה כלום שהרי הפסידה כתובתה וא"א לדוחקה שתחזירו וי"ל דהתם דייק מדקתני שוברת ולא קתני יוצאת בלא כתובה מכלל דבעלמא כותבין]: **ש"מ** כותבין שובר · פי' בקונטרס ואנן קי"ל דאין כותבין בבבא בתרא (דף קעא:) ואין נראה לר"י דאדרבה התם משמע דקיימא לן דכותבין דקאמר האידנא דכתבינן תברא כו' ומדמסיק הכי סתמא דהש"ס משמע דהכי הלכתא ונראה לר"י דה"פ ש"מ כותבין שובר ותיקשי למ"ד התם דאין כותבין ומדסיפא דקתני וזה אומר אבד שוברי לא הוה מצי למידק כ"כ דדלמא לא הזקיקוהו לפרוע ע"י שובר אלא ההוא לפנים משורת הדין עבד א"כ כל כמה דמצי למידק מרישא מדקדק*) וא"ת השתא דס"ד דאיירי במקום שכותבין כתובה היכי יפרש מתני' דאמאי גובה כתובתה בגט ולא בכתובה וי"ל דיפרש כר' יוחנן:

במקום שכותבין ואמרה לא כתב לי עליה להביא ראיה · ומתני' כשהביאה ראיה שלא כתב לה וא"ת כיון דבמקום שכותבין הוא ניחוש שמא אח"כ כתב דהא ברים פ"ב לעיל (דף טז:) חיישי' להכי דמוקמינן הא דקתני בברייתא איבדה כתובתה נשרפה כתובתה כגון דאמרי עדים שנשרפה כתובתה ובמקום שאין כותבין משמע דבמקום שכותבין לא גביא דחיישינן שמא כתב לה אחרת וי"ל דהתם שכבר כתב לה בשעת נשואין ונשרפה חיישינן ודאי שמא כתב לה אחרת אבל הכא שהביאה ראיה שלא כתב לה בשעת נשואין תו ליכא למיחש שמא כתב לה אח"כ אפי' במקום שכותבין: **גמ'** גובה עיקר כתובה גובה תוספת · ומיירי מתני' בין במקום שכותבין בין במקום שאין כותבין קשה לרשב"א כיון דאית ליה לרב בפ' גט פשוט (ב"ב קעא:) דאין כותבין שובר א"כ הוציאה גט ואין עמו כתובה לא תגבה אפי' מנה ומאתים עד שתחזיר לו הכתובה דיכול לבא לידי הפסד במה שנשאר שטר כתובה בידה דכשתתאלמן תגבה שנית מנה ומאתים בעידי מיתה הואיל ושטר כתובה בידה דכי קאמר רב כתובה אינה גובה עיקר הנ"מ בגרושה דאית לה גט אבל אלמנה במאי תגבה עיקר אם לא בכתובה והם לא ידעו שהיתה גרושה דשויא דמשכינן לקמן ביושבת תחת בעלה לא קאי ומיהו אי אמרינן לרב דאפי' אין כתובה בידה גובה עיקר אפי' בעידי מיתה אתי שפיר: **מיגו** דיכול לומר לא גרשתיך · ורבי יוחנן נמי מפרש הכי כדפרישית לעיל ואם תאמר והאמר רב

המנוכא

*) [ועי' תוס' שבת לג: ד"ה אלא פניו וכו']

גיטין לו:

[סוטה ז: לעיל עז: וש"נ]

ע א ב מיי' פ"ט מהל' שמיטה הלכה כד סמג לאוין רע טוש"ע ח"מ סי' סז סעיף לג:

עא ג ד מיי' פט"ז מהל' אישות הל' כח סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' ק סעיף ט וי:

עב ה מיי' שם הל' כו טוש"ע שם סעיף יא:

תוספות רי"ד

דקי"ל הלכה כא"ש דקאי כוותיה אבל בבתרא היינו בסיפא אין הלכה כר"ש דקי"ל יחיד ורבים הלכה כרבים והלכך בין הבעל בין היורשים יכולים להשביעה על האפוטרופא שעשת בחיי בעלה אם לא פטרה מן השבועה בין תובעת כתובה בין אינה תובעת עי' בערך מ"ח בס"ה: **מתני'** הוציאה גט ואין עמה כתובה גובה כתובתה כתובה ואין עמה גט היא אומרת אבד גיטי והוא אומר אבד שוברי וכן בעל חוב שהוציא שט"ח ואין עמו פרוזבול הרי אלו לא יפרעו רשב"ג אומר מן הסכנה ואילך אשה גובה שלא בגט ובע"ח גובה שלא בפרוזבול · פי' אם הוציאה גט אע"פ שאין עמה כתובה כגון שאומרת אבד שטר כתובתי גובה כתובתה וא"ל לה פרעתיך וקרעת לי שטר כתובתך משום דכתובה היא תנאי ב"ד וכל מעב"ד כמאן דנקט שטרא בידי' דמי והלכך כ"ז שאין הבעל מראה שטר כתובתה פרוע או שובר א"נ לומר פרעתיך ומהכא נפקא לן בשנים אוחזין שהטוען אחר מעב"ד לא"כ ואם הוציאה כתוב' ואין עמה גם היא אומרת אבד גיטי שלא הוצאתיו בב"ד לגבות בו כתובתי ולא קרעוהו ב"ד אלא נאבד ממני והוא אומר אבד שוברי שכבר הוצאת לב"ד ואמרת אבדתי כתובתי והגבו לך ב"ד הכתובה ע"פ הגט וקרעוהו (ולא)[וגם]נכת' שובר על הכתובה שאם תוציאנו עוד על היורשים שטר הכתובה ותבואי לגבות מכח אלמנות לאמר לא נתגרשתי ולא נפרעתי יהיה לי זה השובר לעד ואבד הימני אינה גובה כלום דחיישי' דילמא בניסא נפרעה כתובתה וקרעתו · וכן בע"ח שהוציא שט"ח אחר שנת השביעית ואין עליו פרוזבול ז"א שמטתו שביעית וז"א פרוזבול היה לי ואבד הימני ה"ז לא יפרע דחיישינן שמא לא עשה פרוזבול ושמטתו שביעי' ולא כל הימנו לומר היה לי ואבד עד שיביא ראיה לדבריו · רשב"ג אומר מן הסכנה ואילך שגזרו עובדי כוכבים על המצות והיה יראים לשמור גיטיהם ומיד כשמקבלתו שורפתו וכן פרוזבוליהן האשה גובה שלא בגט אף בכתובה לבד ואינו נאמן לומר פרעתי עד שיראה שובר ובע"ח גובה שלא בפרוזבול דמסתמא אמרי' בודאי שמסר שטרו לב"ד ועשו לו פרוזבול ומפני הסכנה שלא ימצא בידו שרפו · פי' פרוזבול מפורש במס' גיטין בפ' השולח הלל התקין פרוזבול כדי שלא תשמט שביעית שמוסר שטרותיו לב"ד שיגבו חובו מהמלוה כ"ז שיתבענו דהשתא לא קרינא ביה ל"י שאינו תובע כלום אלא מב"ד תובע וב"ד שהפקרן היה הפקר יורדים לנכסיו: ודייקינן ש"מ כותבין שובר דאי אין כ"ש ניחוש דלמא מפקא לה לכתובה וגביא בי' · פי' מדקתני גובה כתובה בהוצאת גט ולא חיישינן דלמא אערומי מערמא והדרה ומפקה כתובה בב"ד אחריתי ולאחר מיתתו תגבה מן היורשים כתובת אלמנה לאמר לא נתגרשתי ולא נפרעתי דאילו בעידי גירושין לא

תוספות רי"ד

מציא למיגבי דהא קרעי' ליה לגיטא ותנן כתובה ואין עמה גט אינה גובה כלל ומדלא חיישינן ש"מ כ"ש ע"כ של לוה וא"י להשמט ולומר לא אפרע עד שתחזיר לי שטרי שמא תחזור ותוציאנו אלא אומרים לו פרע והוא יכתוב לך שובר ואוקמי' רב במקום שאין כותבין כתובה · פי' לעולם מהא ליכא למשמע מיניה אי כ"ש אי לא וא"ת ניחוש דלמא מפקא וכו' · בהא ליכא למיחש דבמקום שאין כותבין כתובה עסקינן אלא על תנאי ב"ד סומכין ובע"כ פורעה וכותבין לו שובר אבל במקום שכותבין ואומ' אבדה כתובתי לעולם לא גביא עד דקרעה לה ושמואל אמר אף במקום שכותבין כתובה וכגון שהביאה ראיה שאבדתה אבל בלא ראיה אינה גובה שאין כותבין שובר ופי' המורה ש"מ כ"ש ופלוגתא היא בב"ב וקי"ל כמ"ד אין כ"ש לפי שנמצא שומר שוברו מן העכברים וגם ר"י ז"ל כתב הא מתני' אוקמי' שמואל במקום שא"כ והל' כוותיה וכך פסק גם ר"ח ז"ל ואנו נ"ל דהא בגמ' משום פסקינן הל' כ"ש ואמרי' התם ולא היא אפילו אכולה נמי כתבין וכו' עד מתקיף לה אביי אלא מאי [כ"ש] אבד שוברו של זה יאכל הלה והדי א"ל רבא אין עבד לוה לאיש מלוה ורב ושמואל הוא דס"ל שאין כ"ש לפי מה דסברי אינהו מוקמינן מתני' דלא תשמע מינה דכ"ש וכיון דלית הלכה כוותיהו אית לן לאוקמי מתני' אפילו במקום שכותבין כתובה והיא טוענה אבד שטר כתובה וכ"ש (והרב חולק בין כתובה למלוה דלכתובה אין כ"ש ולמלוה כ"ש) א"ר בין במקום שכותבין כתובה בין במקום שאין כותבין גט גובה עיקר כתובה גובה תוספת. פי' דקסבר רב דוקא מו"מ שהן תנאי ב"ד גובה בלא כתובה ולא מצי למטען פרעתי אבל תוספת דלא הוי תנאי ב"ד אינה גובה בלא כתובה דמצי למטען פרעתי וגובה דקתני מתני' עיקר קאמר ולא תוספת וכי מפקא כתובה בלא גט תוספת גובה ולא עיקר דחיישינן שמא גבאתו ע"פ הגט ואין הבעל צריך שובר דאין לחוש מעתה לכלום ושמואל פליג עליה ואמר דבגט גובה הכל אפי' תוספת דככתובה דמיא לכל מילי ובמקום שיש להם מנהג ידוע לכל הנשים כמה היא התוספת גובה התוספת בלא כתובה וקי"ל הל' כשמואל בדיני הלכך אשה שאבד שטר כתובתה גובה מן היורשים בין כתובה בין תוספת הידוע בעיר ולא חיישינן לפרעון מיהו לא גביא אלא בשבועה כדין כל הבא ליפרע מנ"י שהרי אף כתובה עצמה אמרי' אין אלמנה נפרעת מנ"י אלא בשבועה והאי דלא חיישי' לפרעון דלא פקעה כתובתה לגמרי אבל מידי שבועה אינה נפרעת:

א"ל

* [illegible]

* ואם לא יביא ראיה [illegible]

נושאן [illegible]
לפי המ' אפשר לגבות
כתובה על ידי
הוצאת גט - רב
ושמואל מסבירים
שאין מקום הוכחה
שכותבין שובר
מדנא △
ב' שלבים של רב

* [illegible]